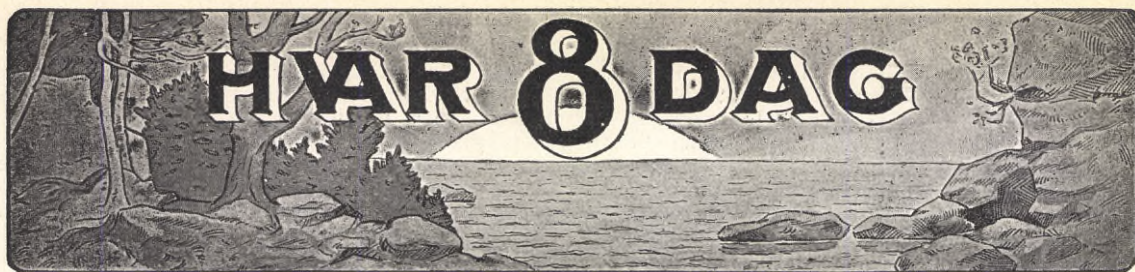

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 1 December 1901

N:r 9

Återgiftvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Frans Albert Anderson (med 1 porträtt). Rita. Original för HVAR 8 DAG af D. N. Den nye skanske ministern i Stockholm (med 1 porträtt). Konungens norske hofstallmästare (med 1 porträtt). Från Yaleuniversitetets 200-års jubileum (med 1 illustration). »Kindergarten» (med 6 illustrationer). Två gamla tablör (med 2 illustrationer). Nobelpriset (med 2 porträtt). »Dynastien Poulsen» (med 2 porträtt). Ett 200 års jubileum (med 1 porträtt). »Draken i vetenskapens tjänst» (med 1 illustration). Den stora eld-vådan i Stockholm den 22 nov. (med 1 illustration). Ogarningarne i H. Isingland (med 2 porträtt). En resa utför Niagarafallen (med 2 illustrationer). Den aflidne turkiske storvisiren (med 1 porträtt). Veckans portrautgalleri (med 18 porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1901.

Foto. Berzelius, Sthm.

Generaldirektören FRANS ALBERT ANDERSON

Sjuttio år fyllde lördagen den 16 november generaldirektören och chefen för Statskontoret *Albert Anderson*. Han fick under hela dagens lopp mottaga bevis på aktning och tillgifvenhet, och säkert är, att dessa hyllningar ledde sitt uppförande från idel uppriktiga känslor. Redan kl. 1/2 10 f. m. kommo ledamöter af Patriotiska sällskapets styrelse till hr Andersons hem och gratulerade sin värderade ordförande. På sitt ämbetsrum i statskontoret uppvaktades generaldirektören af kontorets ämbets- och tjänstemän. Längre fram på dagen kommo hyllningar från riksgäldsfullmäktige och riksgäldskontorets tjänstemän, o. s. v.

Man brukar tala om »den svenska byråkratien» och inlägga en viss ofördelaktig mening i uttrycket. Ja, nog finnes det mycken s. k. byråkrati — mycken högdragenhet, lust att fördjupa sig i petisser och härklyfverier — inom den svenska ämbetsmannavärlden, om också byråkratien exempelvis är betydligt svårare i t. ex. frihetens land par préférence, Frankrike. Många äldre svenske ämbetsmän äro nog ofta öfverdrifvet nogräknade. Men å andra sidan finnas inom ämbetsmannavärlden personer, som äro idel välvilja och tillmötesgående, rättskänsla och anspråkslöshet — och bland dem märkes Albert Anderson i första rummet!

Han är född i Askeryds socken, Norra Vedbo härad i Jönköpings län. Föräldrarna voro organisten Per Daniel Anderson och Mariana Akerström. Student i Upsala 1851, aflade A. kameralexamen 1855, blef 1867 kamrerare i kammарkollegium och 1873 kammarråd. År 1885 utnämndes han till generaldirektör och chef för statskontoret.

A. afgaf 1874 i anslutning till förslaget om ny arméorganisation på uppdrag af k. m:t ett betydelsefullt betänkande om rustnings- och roteringsbesvärens samt grundskatternas tillkomst, och var det hjälp på landtmannapartiet sedermera i väsentlig grad stödde sina anspråk på grundskatternas afskrifning. För A. själf hade detta arbete till följd, att han af det landtmannapartistiska landstinget i Jönköpings län invaldes i Första kammaren 1877. Här rönt han förtroendet att inväljas i 1879 års bevillningsutskott samt 1878 och 1883 års särskilda utskott för behandling af försvars- och skattefrågorna.

A. är emellertid frihandlare, och på grund häraf föll han 1886 igenom i sin gamla valkorporation, men invaldes i stället i riksdagen som representant för Vesternorrlands län, som 1895 förnyade mandatet. Vid uttima riksdagen 1892 hade han plats i det särskilda försvarsutskottet, och han har vid flera tillfällen uppträdt som förespråkare för ett på grundvalen af allmän värnplikt byggdt härordningssystem. A. tillhör för öfrigt kammarens mera moderata grupp. Hans utmärkta förmåga har äfven tagits i anspråk för arbete i åtskilliga komitéer, såsom den förberedande skattejämningskomitén 1875—76 skattregleringskomitén 1879—82 och pensionskomitén 1899.

Det kan måhända i detta sammanhang intressera våra läsare att få en i några ord gjord redogörelse, för hvad som äligger statskontoret. Då man ju ock häraf kan få en föreställning om hvilken ansvarsfull och mödosam post generaldirektör A. bekläder.

Statskontoret har till äliggande att, då ej annat är förordnadt, emottaga och redovisa statsverkets inkomster, bestrida statsutgifterna och i kronans kassor äfven låta mottaga andra verks och myndigheters särskildt ingående uppbörd för att tillhandahållas vederbörande; att handlägga ärenden angående stämpelpappersväsendet och kortstämplingen samt rörande den bevilning af gifva, testamente, fideikommiss och arf, som i Stockholm skall erläggas; att förvalta och verkställa erforderlig bokföring öfver de under kontorets vård stående särskilda fonder och kassor; att för öfrigt tillse, att kronans rätt och bästa samt allmänna författningar i berörda afeenden iakttagas; att upprätta rikshufvudbok; att i en statsliggare med årliga supplement införa specialanslag och förändringar, som i den fastställda riksstaten upptagas, äfvensom årligen upprätta stater för länen; att utöfva kontroll å kronouppbörden — att — att — att — men våra läsare ha hört tillräckligt! Man kan redan af ofvanstående förstå, att det i statskontoret gäller arméer af siffror, och att det därstädes fordras ett skarpt hufvud, stor administrativ förmåga för att hålla ihop det hela. Och beträffande detta är det blott en mening om det viktiga ämbetsverkets nuvarande chef!

RITA.

EN HISTORIA FRÅN DEN SOLIGA SÖDERN.

Original för HVAR 8 DAG af D. N.

Ville B. var en hyggelig gammal pojke, ungkarl och duktig målare för resten, och hans »kula» uppe i Södra bergen, var ett omtyckt tillhåll för kamrater och vänner. En eftemiddag sutto vi däruppe, Ville och jag, och småspråkade. Ville höll på att »städa», d. v. s. han röjde ur ett stort hörnskäp, som dolde allehanda utensilier, grejor, skizzer och utkast om hvartannat. Så fick han äfven fatt på en studie, ett vackert flickansikte med sydländska drag, hvilket han skyndsamt ville lägga å sido, då jag tog honom i armen och bad:

»Låt mig se!»

»Å, skräp, det är ingenting», sade han.

Då Ville eljest alls icke plögade undanhålla mig sina alster väckte denna hans ovillighet att visa mig studien mina misstankar att någon speciell historia måste vara förbunden med densamma.

»Hör du, det är något särskildt med den här», sade jag och betraktade intresserad det friska,

vackra flickansiktet på duken. »Kläm nu fram med historien, gamle gosse! Du vet ju, att jag ej är den, som pladdrar om något...»

Ville prutade först emot. Så stod han där och stirrade tyst en stund på studien, tydligen försjunken i sina minnen. Därpå satte han sig och började berätta af sig själf:

»Jo, ser du, det var lilla Rita, Rita med ögonen, ja, du skulle sett den flickan, det var verkligen charmanta ögon på den tösen... Jaja, jag var ung artist på den tiden förstär du, och låg i Rom och njöt af lifvet. Om förmiddagarna gick man och tittade efter modeller på spanska trappan, och arbetade, då lusten föll på en, och om kvällarna samlades man i någon osteria utanför Via Travestina, och drack romerskt landtvin och såg på folklivet och hämtade typer. Där voro en hel del glada gossar på den tiden. Jungmarker och Torsson, »Kludden» och några andra skandinaver, och

vi voro ofta tillsammans, förstås, och hade trefligt. Men emellertid en afton, när jag gick hem utefter Via Santa Ursula, hörde jag ett skri från en af de trånga gränderna åt Forum till, och strax därpå kommer en halvuxen flicka störtande rätt i famnen på mig. Nå hvad skulle jag göra? Tösun-gen föreföll halft vettskrämd och ropade endast snyftande:

»Hjälp, *signore*, förbarmande!»

»Jag hittade på alla de smeknamn jag kunde för att lugna henne. »Så, *cara mia*, var inte rädd längre — *poverina* — jag skall nog beskydda dig.»

Men hon hakade sig blott än ängsligare fast vid mig och bad: »Ack *signore*, för helgonens skull tag mig bort härifrån! Far eller Pietro kan komma hvilket ögonblick som helst, och då döda de mig! Tag mig med!»

Hon var insvept i en lång, mörk schal från hufvud till fot, men nu slog hon denna åt sidan för ett ögonblick, och under den visade sig en cirkusflickas lysande dräkt.

»Jag är från *Circus Grandes*, sade hon därpå förklarande, »och jag hatar lifvet där. Ack *signore*, äger ni en droppe kristet blod i edra ädror, så rädda mig för Guds heliga moders skull», tillade hon passionerad.

Utän ett ord till svar, drog jag henne hastigt med mig, och vi hunno lyckligt bort till min atelier. Medan jag själf gick in till min värdinna, en välvillig gammal *padrona*, som genast lofvade att ta hand om flickan, lämnade jag henne att göra sig hemmastadd efter att ha satt fram det lilla i matvaruväg, som fanns i huset. När jag om en stund kom tillbaka, satt hon upprupen på en bordsändan i all sin cirkusstass, med en vattenmelon i ena och en brödbulle i andra handen. Som en äkta sydländska hade hon för länge se'n glömt sin sorg och skrattade nu, så att de hvita tänderna lyste i det bruna ansiktet.

»Åh, jag riktigt önskar jag kunde se Pietro, *signore*! Pietro, det är pajazzon. De tro, att pajazzon och jag äro *amanti*, men nu få de se, om det är sant! Åh, *signore*, hvem kan vilja ha Pietro med sin hvita mask, med de röda strecken, som alltid skrattar... Jag var inne och red på *Corante*, min vackra hvita häst, och just som pajazzon kom in, miste jag balansen och ramlade af. Åh, *signore*, det är rysligt att misslyckas, min far är en hård man, jag visste, att han skulle slå mig, och så rymde jag, då alla voro inne på arenan, och nu är jag hos er, *signore*, och ni skickar ju inte bort mig — eller hur?»

Hon lade sitt lockiga hufvud på sned och tittade inställsamt och bedjande på mig genom de långa ögontransarnas.

»*Monsignore* är artist», tillade hon, »det såg jag tvärt, och kunde jag inte stå modell, eller kanske jag är för ful?»

Hon gaf mig ännu en skälmaktig blick, omedvetet kokett, ur de mörka ögonen och fortsatte därpå med sitt mumsande. Jag kan ännu se henne framför mig, som hon satt där, dinglande med de virade benen.

Hon var den täckaste modell jag någonsin haft. Sådana färger och sådana former! Hennes hår var röj tungt och blåsvart som de flesta andra romarinnors, utan varmt och mörkrbrunt, samt hade i solen understundom en rödaktig guldglans. Munnen var en sådan där liten en, röd, uppåtböjd och skälmaktig, hyn varmt ljusbrun, händer och fötter små och välformade, figuren präktig, och så ögo-

nen, ser du, ögonen! Ibland klart guldfärgade som franskt vin — när hon var vid drömmande, stilla lynne — ibland gröngnistrande, när något häftigt retade henne — och ibland voro de som en sjudande lava, passionerade, vilda, svarta, men vanligtvis voro de, som nu, skälmaktiga och smekande liksom en katunges, och då kunde ingen motstå henne, och uppriktigt sagdt försökte jag håller aldrig...

Som du väl kan fatta, blefvo vi genast de allra bästa vänner. Min värdinna blef intagen i flickungen med detsamma och var aldrig mera belåten, än när Rita höll henne sällskap eller hjälpte henne med de husliga göromålen. De granna tylltrasorna och paljettståten inlades i *padronans* skåp och för Ritas räkning framtogs ur samma skåp några ömt bevarade kådningar och dito, som legat där alltsedan *padronans* dotter, Emilia, vid 17 års ålder dukade under för tyfus. Den välvilliga gummans ansikte formligen sken af til fredsställelse, då Rita i hvitt förkläde och med ett hvitt kläde kastadt öfver håret beställsamt knådade degen med sina små bruna tassar, eller jagade katten rundt rummet, uppgifvande de så gamla rop, hvarmed hon å cirkus sökt egga *Corante* till ökade ansträngningar. Men så snart jag visade mig i dörren, kom hon sättandes som en pil, och medan hon kvittrade fram alla sina senaste påhitt eller missöden, genomtade hennes fingrar beskäftigt mina fickor för att se, hvad min omtanke lyckats åstadkomma i nöt- eller sötsaksväg. Sedan var det omöjligt att få henne in i köket igen, hon skulle absolut in på atelieren och vända upp och ned på alla mina grejor, kludda på en liten duk, som var uppsatt för hennes räkning i ett hörn eller sitta modell en stund.

Detta senare roade henne obeskrifligt i början, men efter en tid blef det henne mycket svårt att hålla sitt lilla grimaslytna ansikte stilla, och hennes armar och ben skiftade ställning hvar minut. Innan jag träffade Rita, var jag sysselsatt med en stor tafla i de gamla mästarnes stil. Men nu hade jag ej längre en tanke på att fortsätta med den efter min lilla skyddslings ankomst.

Att tänka sig Rita som madonna gick knappast för sig, men som Mignon var hon en idealtyp, om man blott kunde få henne att antaga den rätta minen. För att ingifva henne den fjärrskådande blick, som erfordrades, brukade jag sjunga för henne någon af våra gamla folkvisor eller förtälja henne om det fjärran landet i norden, där vintern var så lång och mörk, och sommaren så klar och härlig.

För mina artistvänner hade jag aldrig berättat mitt äfventyr och aktade mig väl för att visa dem mitt senaste arbete, ty för flickans skull var jag rädd för deras glada skämt och tänkte nog också, att deras beundran och intresse kanske skulle kollra bort Rita för mig. Så suto vi där en dag inne på atelieren, Rita iförd den sedvanliga Mignonsdräkten, och jag beväpnad till tänderna med allt hvad till en välbeställd målare hörer. Jag hade just med otroligt besvär fått den sista skynten af odygd och skälmaktighet undan från dess högsäte i Ritas mungipor, och framför mig på den mjuka fällen satt Mignon lifslevande nedhukad och med armarne knäppta bakom nacken och blicken halft strålände, halft beslöjad af en dunkel längtan. Berusad af målaresällhet, grep jag mig verket an med en ovanlig ifver, ty det var i dag som ansiktet skulle löpa af stapeln, och jag visste alltför väl, huru vi staccars artister måtte gripa det bevingade ögonblicket i dess undanglidande häl.

(Forts. å sid. 142)

DEN NYE SPANSKE MINISTEREN I
STOCKHOLM.

Foto. V. Amato, Caracas.

DON MANUEL PASTOR Y BEDOYA.

Markis Pedro de Prat de Nantouillet — hvilkens bild HVAR 8 DAG på sin tid återgaf — har till efterträtare erhållit *Don Manuel Pastor y Bedoya*, hvilkens karaktärsulla drag här återfinnas. Det är att hoppas, att han skall trifvas i Sverige lika väl som företrädaren, hvilken ju t. o. m. förklarade, att hans barn voro svenskar!

KONUNGENS NORSE HOF-
STALLMÄSTARE.

Foto. Karl Anderson, Kristiania.

G. F. W. SVERDRUP.

I dessa dagar har hofstallmästaren Sverdrup fyllt 60 år, och då han dels genom giftermål och dels genom många vänskapsband är fäst vid Sverige, ha vi velat återgifva en bild af den sympatiska och framstående hofmannen-militären.

FRÅN YALE-UNIVERSITETETS 200-ÅRS JUBILEUM.

President Roosevelt.

Det bekanta Yale-universitetet i Nordamerika har i dagarna firat sitt 200-års jubileum med stora festligheter, och återgifva vi här en bild från festprocessionen, i hvilken väl antagligen också våra landsmän biskop v. Schéele och lektor Waldenström befinna sig.

»KINDERGARTEN».

HUR VÅRA SMÅTTINGAR SYSSELSÄTTAS PÅ ETT RATIONELLT SÄTT.

Efter fotografier för HVAR 8 DAG af Olga Rinnman, Göteborg.

BILDER FRÅN EN »KINDERGARTEN». Barnen undervisas i handarbeten af allehanda slag.

Det är nu omkring 60 år, sedan den store barna-
uppfostraren Friedrich Fröbel skänkte nam-
net »Kindergarten» åt den uppfostringsanstalt för
småbarn, som han år 1837 grundat i Blankenburg,

i Thüringen. Detta namn är nu känt ej blott i
hans eget hemland, utan långt utom dess länd-
mären. I de flesta af Europas länder finnas an-
stalter, som så kallas; ja, äfven till främmande

BILDER FRÅN EN »KINDERGARTEN». Man dansar, sjunger och leker - allt på ett förståndigt sätt.

»KINDERGARTEN»: Här kokas, bakas i en riktig spis — fröjden är naturligtvis stor.

»KINDERGARTEN»: Slöjden har just slutat — det lilla hjärtat skall bara formas ordentligt.

världsdelar ha Fröbels idéer spridd sig, och namnet »Kindergarten» står numera att läsa öfver skolor såväl i Newyork som i Berlin.

Hvar och en, som något sysslat med barnuppföstran, måste ha erfarit, huru tidigt verksamhetsbegäret är utveckladt hos det lilla barnet, både i kroppsligt och andligt afseende. Hand och fot måste sysselsättas, eller och måste fantasien ut på ströftåg: »Mamma, hvad skall jag göra? Snälla mamma, berätta något!» Så ljuda små bedjande stämmor från hvarje barnkammare.

Får barnet ej dessa kraf på rätt sätt tillfredsställda, så kan hela dess utveckling bli snedvriden. Härvar var Fröbel på det lifligaste öfvertygad.

»Det barn, hvars kraf stäckas och utveckling hämmas, blir aldrig en hel människa», sade han, och så begynte han studera barnnaturen för att finna medel att på bästa möjliga sätt tillfredsställa barnets kraf på utveckling. Den ledning de små redan vid en mycket tidig ålder härvidlag behöfva, bör hemmet i många fall kunna gifva, men hemmet behöfver *hjälp*. Så kom den första »Kindergarten» till stånd.

Om än lamilet med denna institution säger Fröbel själf: »Lkasom i en trädgård under Guls beskydd och under erfarna och omsigtsfulla trädgårdsmästare i samklang med naturen växer vårda, så skola i Kindergarten de ädlaste växterna, människobarnen, uppdragas i öfverensstämmelse med sig själfva, Gud och naturen». Hans valspråk var: »Kom, låt oss lefva för våra barn!» Men för att förstå detta viktiga kall måste man tränga in i barnalifvets innersta vrår; lefva ej blott *för* barnen, utan *med* barnen.

De medel Fröbel ansåg tjänliga för en allsidig utveckling af barnets anlag voro följande: pappersvikning och flätning, trädning med pärlor, kontur-

söm på pupper, målning, ritning, modellering, berättande af sagor och berättelser, sång, trädgårds-skötsel, åskådning af naturen, bollkastning, byggnad med klotsar, läggning med trästickor samt allehanda lekar. Särdeles stor vikt fäste Fröbel vid åskådandet af naturen. Barnen skulle vandra ut i skog och mark, bli förtrogna med gräs och blommor, buskar och träd, skulle iakttaga djurens lif och vanor, korteligen, med vaket öga skåda omkring sig. Så, menade han, blir det teoretiska studiet i den högre skolan ej blott ett tomt inlärande af namn och attribut utan ett naturligt sammanknyttande af vetenskaps- och erfarenhetskunskap. Efter en sådan förberedelse kommer barnet till lässkolan med bästa förutsättningar att kunna danas till en harmoniskt utvecklad och verksam människa.

De Fröbelska idéerna ha' som nämnts spridd sig så godt som öfver hela den bildade världen, men i praktiken hade naturligtvis mest modifieras allt efter de olika ländernas förhållanden. Det är ej många år, sedan den första »Kindergarten» inrättades i Sverige. Det var fröken Anna Eklund, som efter trägna studier i Tyskland grundade en »Kindergarten» i Stockholm. Sedermera ha dylika kommit till stånd i flera landsortsstäder. Det torde ju vara af intresse att höra litet om, hur undervisningen tillgår i en dylik anstalt, och inbjuda vi våra läsare att följa oss på ett besök i den »Kindergarten», som sedan något mer än ett år tillbaka af fröken Hanny Hjertberg finnes upprättad i Göteborg.

Vi mötas redan i tamburen af glada barnröster. Klockan är nära to, och de flesta småttingarne äro komna. De äro nu sysselsatta med att vattna sina växter. Hvarje barn har nämligen sin egen lilla krukväxt, som det skall vattna och vårda. När klockan slagit to, är ordningssm innen för dagen, en liten 5-åring, tre slag på gong-g-ningen, och de små ställa

sig i halvcirkel omkring pianot och sjunga med späda röster en morgonpsalm. Det skall bli må nting första lektionen i dag. Med förtjusning slå barnen sig ned vid de två långa borden, och framtaga ur sina lädor »målböckerna», som sko. a färglägg- gas med kulörta kriter.

Efter en stund skall det bli sång af. En af lärarinorna sätter sig vid pianot, och så börjar musiken. Allra roligast är det att sjunga om kissekatten, som sprang, så att svansen »slang» och »Bä, bä, hvita lamm». Klockan är nu 11, frukost- timmen, matväskorna öppnas, mjölkglas framsättas, och de små mumsa med förnöjsamma miner på sina smörgåsar. Kon- versationen är lika frisk som aptiten, och många viktiga saker ha småttingarna att förtälja hvarandra. Åter ljuder gong- gongen, och barnen ordna sig till gymnastik. Hur mjukt och vackert böja sig icke de »späda kropparna! En och annan liten knubbig parfvel har svårt att följa med, men det står ej det hela. Så fattar ordningsmännen flaggan, och marsch- en börjar, hvarunder skaran uppstämmer: »Vi äro kungens vakt- parad etc.» Nu kommer det »sagor». De små sätta sig i en cirkel, och lärarinor och barn berättä växelvis alla dessa under- bara sagor, som komma barnägön att glänsa af hänförelse och intresse och små gropiga kinder att färgas. Så kommer »trädnig» med pärlor. Allahanda fina saker bildas af de glän- sande pärlorna. Men de få ej trädas samman huru som helst; i en bestämd ordning skola de olika färgerna komma, och så smugg- lar sig räknecinsten helt oförmärkt in i arbetet. Men nu är kl. 1, och dagsarbetet i »Kindergarten» är slut. Sista värfvet för dagen är att göra i ordning i lådorna, ty allting skall vara på sin plats, när de små bege sig hem. Till sist samlas alla kring pianot, de små händerna knäpps till bön och späda barnaröster uppstämma: Gud som hafver barnen kär...

Många andra sysselsättningar stå äfven på schemat till andra dagar — däribland äfven kok- ning, och stor är småttingarnas förtjusning då de små mer eller mindre vä »skapade kakor» plac. as fram ur ugnen, kakor, som de själfva knådat och format.

På senaste tiden har skoln äfven tillökats med en liten läsklass, där äfven bokliga studier på ett rationellt sätt bedrivnas.

«Kindergarten-systemet» är ju föröfrigt endast ett utslag af hela den reformerande rörelse, som i vår tid genomgår hela undervisnings- och upp- fostringsväsendet, och som redan från den tidiga

Kindergarten: Barnen få lära sig älska och värda blommor och växter.

ste början vill göra barnets utbildning till människa så naturenlig och mångsidig som möjligt samt så småningom vill vänja det till arbete och pliktuppfyllelse och lära det taga detta, ej som något tungt eller tryckande, utan gladt och frimodigt: detta bör ju också vara all uppfostrans mål. Iwa.

Kindergarten: De äldsta barnen ha en liten läsklass för sig, där »studierna» bedrivnas med mycket allvar och nit.

TVÅ GAMLA TAFLOR.

Sveriges konstsamlingar gjorde 1891 en ousärlig förlust, då greve B. för 18,000 kr. till mr C. från London sålde sin charmanta tafla »Skålande lustspelare» af den store holländske mästaren Frans Hals, d. ä. (1544—1666), hvilken målning mr C. i sin ordning atytrade till m. P. i Paris för — 100,000 francs. Den hade varit något till förvärf för Nationalmuseum, denna med överlägsen bredd och friskhet målade tafla en af den berömda konstnärens i Harlem oförlikeliga, geniala improvisationer! Men konstverket gick ur landet, och sedan dess finnas här blott 3 arbeten af Frans Hals: 2 konungen tilhöriga porträtt och »Fiolspelaren», som i dessa dagar för 33,500 kr. förvärfvats för Nationalmuseum från hr G., hvars familj målningen i några decennier tillhört. Den förträffliga taflan har icke den »Skålande lustspelarens» glänsande måleriska egenskaper, den är så att säga mer tamt utförd och tillhör en tidlig period af mästarens konst, men staten är icke desto mindre att lyckönska till förvärfvet. Taflan, hvars förste kände ägare var vinhandlaren Schlegel, exponerades 1884 å den af mig anordnade utställningen af äldre mästares arbeten och infördes af mig 1885 i den internationella konstlitteraturen.

Samtidigt har Göteborgs museum, hvars moderna, svenska afdelning står öfver allt beröm, men hvars samling af gamla målningar lämnar mycket öfrigt att önska, som gifva af konstvännen på platsen erhållit en för 2,500 kr. inköpt, anspråkslös, men för sin tid karaktäristisk målning, »Neptuns och Amfitrites bröllopståg» af den flamske belgiske målaren Frans Francken d. y. (1581—1642). Den utmärker sig, i motsats till Frans Hals' breda målade porträtt (hvi ket, i parentes sagdt, enligt en gammal anteckning å en af mig 1885 i Rotterdam museum påträffad, efter taflan 165 utförd teckning, framställer en viss Mijuseer Daniel van Aken) genom sitt miniatyrartadt omsorgsfulla utförande. Liknande, men något varierande exemplar af målningarna finnas i museerna i Braunschweig, Gotha och Herrmannstadt samt hos konsul Weber i Hamburg. Men ex. i Göteborgs museum har en intressant historia: enligt hvad jag uppdagat, men af utrymmesskäl här icke utförigare kan relatera, var den troligen omkr 163 målade taflan ursprungligen en gifva från ståthållaren i spanska Nederländerna, ärkehertig Leopold Wilhelm till hans bror kajsar Ferdinand III. Tegen af svenskarna vid plundringen af den kajsarliga konstkammaren i Prag, ägdes den sedan af drottning Kristina. I långt senare tid har den tillhört en greve Posse och inköptes af mig förra året — n. b. innan

FRANS HALS' D. Ä:s TAFLA »FIOLSPELAREN», som af Nationalmuseum förvärfvats för 33,500 Kr.

jag utrönt dess härkomst af en hr B., som, lika litet som jag, hade en aning om dess stolta anor. Olof Granberg.

»NEPTUNS OCH AMFITRITES BRÖLLOPSTÅG» AF FRANS FRANCKEN D. Y., hvilken Göteborgs museum i dagarne erhållit som gifva. Den har betingat ett pris af 2,500 Kr.

NOBELPRISEN.

Efter fotografi.

HENRY DUNANT.

Foto. Daireaux, Paris.

SULLY PRUDHOMME.

Genom sitt testamente af den 27 november 1895 förordnade *Alfred Nobel*, att hans förmögenhet, som vid hans död befanns uppgå till 31,587,202 kr. — med undantag af en del, omkring 2 millioner utgörande dispositioner — skulle bilda en fond, hvars ränta skulle utdelas till dem, som under det förflutna året gjort mänskligheten största nyttan. Röntan delas i fem delar, som tillfalla: en del den, som inom *fysikens* område gjort den viktigaste upptäckt eller uppfinning, en del den, som gjort den viktigaste *kemiska* upptäckt eller förbättring, en del den, som gjort den viktigaste upptäckt inom *fysiologiens* eller *medicinens* domän, en del den, som inom *litteraturen* producerat det utmärktaste i idealisk riktning och en del den, som verkat mest eller bäst för *folkens förbrödande*, afskaffande eller minskning af stående arméer samt åstadkommande af kongresser i fredens tjänst. Prisen för fysik och kemi utdelas af svenska Vetenskapsakademien, för fysiologiska eller medicinska arbeten af Karolinska institutet, för litteraturen af »Akademien i Stockholm», hvilket tolkats som Svenska akademien, samt för fredsföräktare af ett utskott af 5 personer, som väljas af norska stortinget. Dessa bestämmelser har man dock i praktiken i åtskilligt mått omändrat. Det är i dessa dagar första gången, som Nobelprisen utdelas, och visa vi här bilderna af de båda män, hvilka med tämlig säkerhet anses skola erhålla prisen för fredsträfvanden och litteratur respektive: *Henry Dunant* och *Sully Prudhomme*.

* * *

I Rornach nere i Schweiz lever en 73-årig, stilla man, hvilkens namn icke stått med spärrade typer i ländernas krönikor, men hvilkens hela lif varit en säg och oafbruten kamp i mänsklighetens tjänst. Det är läkaren *Henry Dunant*, den store, barmhärtige samariten. Det förefaller nu så naturligt, att sjuka och sårade soldater vårdas af en stab sjuksköterskor, att den hvita flaggan med det röda korset respekteras på valplatsen och att läkarne, ej göra åtskillnad på de sårades nationalitet. Och dock är det ej mera än ett halft århundrade tillbaka i tiden, sedan den gamla krigsrätten med sina grymheter ännu ingick i medvetandet som något helt naturligt. I midten af 18de århundradet ansågs det ännu icke blott för klokt, utan äfven för rätt att göra fienden så mycken skada som möjligt — hänsynslöst och utan respekt för den enskildes lidanden. Äfven privatmän voro nästan helt och hållet rättslösa, så snart krigslågan tändts, och först i slutet af århundradet har medvetandet om det moraliska ansvar, som en krigförande makt har gentemot den sårade soldaten, slagit rot och fått folkrättslig giltighet. Detta skedde genom Genèvekonventionen 1864.

Dunant är född den 8 maj 1828 i Genève samt företog som ung läkare vidsträckt resor. 1858 utgaf han en mycket uppseendeväckande bok om slafveriet i Förenta staterna och i småskrifter upptog han redan nu frågan om sårades behandling i krig. Så lärde han som 31-årig läkare under italienska kriget af egen erfarenhet känna alla slagfältets fasor, och hans fasta beslut blef nu att icke unna sig rast eller ro, förrän makterna hade genom-

fört allmängiltiga regler för behandlingen af sjuka och sårade soldater.

Sina intryck från kriget samlade han i en bok, kallad »Eine Erinnerung an Solferino», hvilken utgör uppslaget till Genèvekonventionen och med hänsynslös realism skildrar gräsligheterna på slagfältet och i hospitalen samt i slutet kommer fram med hans stora tanke: den internationella ambulansen.

Dunant satte genast in hela sin energi på realiserandet af sina idéer, han reste kring och agiterade, och trots ringaktning, militära fördomar och afundsjuka gick han stadigt fram på sin en gång inslagna väg.

»Genfer gemeinnützige Gesellschaft», en vetenskaplig filantropisk förening i Dunants födelsestad, Genève, antog sig hans sak, och så kom äntligen den internationella konferensen i Genève till stånd. Den 6 okt. 1863 öppnades förhandlingarne, hvilka öfvervoro af 40 olika makters representanter.

Efter ett förberedande arbete i de af denna konferens tillsatta sektionerna sammanträdde så d. 6 juni 1864 i Genève den stora kongressen af staternas delegerade och utarbetade den berömda Genèvekonventionen, som fick folkrättslig auktorisering och nu erkännes af de flesta civiliserade nationer i och utanför Europa: barmhärtighetens fana, det hvita baneret med det röda korset, vajar nu på hvarje valplats.

Och dock existerar det många, som ej känna namnet Henry Dunant och hans arbete i humanitetens tjänst, och äfven i dessa dagar, då hans namn nämnes i förbindelse med det Nobelska fredspriset, finnes det nog de, som fråga: »Hvem är egentligen denne Dunant?» Hur förvånad blir då icke den frågande, då han får veta att Genèvekonventionens *primus motor* och »Röda korsets» stiftare — det är just Henry Dunant.

* * *

Ett rykte vet äfven att förtälja, att Svenska Akademien skulle ha bestämt det litterära Nobelpriset åt den franke skalden *Sully Prudhomme*.

René Francois Armand Sully Prudhomme föddes i Paris den 16 mars 1839, var en tid anställd vid Creusotverkstäderna, studerade därefter juridik samt tjänstgjorde hos en advokat. Efter 1865, då han gjorde stor lycka med sina »Stances et poèmes», har han offentliggjort flere diktsamlingar. 1889 utkom en del af hans dikter på svenska af dr Göran Björkman. Sully Prudhomme är en tankedjup, filosofiskt anlagd natur med i hög grad ideell anläggning. Hans vers äro konstfullt ciserade, kanske något spröda, men synnerligen harmoniska. Sedan 1881 är Sully Prudhomme medlem af Franska akademien.

»DYNASTIEN POULSEN.»

JOHANNES POULSEN.

ADAM POULSEN.

Foto. Laurberg, Köpenhamn.

Frågar man, hvilka Danmarks främsta, nu lefvande skådespelare äro, får man säkerligen i de allra flesta fall svaret: bröderna Poulsen: den skarpe och genialt karaktärsskådespelaren *Emil Poulsen* och den äkta danskt-gemytlige humoristen *Olaf Poulsen*. Och snart sagdt otaliga äro de roller, som de utmärkta artisterna kreerat allt sedan båda 1867 debuterade å »Det Kongelige». Stor var också saknaden, då Emil Poulsen för några år sedan af hälsoskäl måste lämna den scen, hvars prydnad han så länge varit. Han utnämndes då till professor, och erhöll verkligt storartade bevis på sympatier och aktning från alla håll. Naturligtvis var det också ett enastående evenement i Köpenhamns teateranaler, då Emil Poulsens bägge söner Adam och Johannes, för första gången visade sig å scenen. Denna dras debut, som i dagarne ägt rum å »Dagmarsteatret» i Drachmanns »Renaissance» blef också, som bekant, en kolossal succés, och kritiken har enstämmigt framhållit de båda unga konstnärerna som begåfvade med sällsynta sceniska förutsättningar. I *Adam Poulsen* har man nu ändt gen, heter det, fått den unge lyriske älskare, som man länge saknat, en sådan som genom sitt blotta yttre synes född till stora segrar, och som tillika äger en själfbehärskning och intelligens, som utesluter all teaterplatthet. *Johannes Poulsen* synes äga ett glädigare och lättare temperament än brodern, hans drag äro skarpare skurna, hans mimik liffullare, men som helhet verkade han ej fullt så harmonisk som denne. Men i alla händelser äro de båda unga männen friska, spelande talanger, och man har väl därför alla skäl att antaga att »dynastien Poulsen» skall komma att lefva minst en generation till!

ANDERS CELSIUS.

Uppfinnaren af den efter honom benämnda termometern, astronomen *Anders Celsius*, föddes den 27 november 1701, hvadan 200-årsdagen af den store vetenskapsmannens födelse inträffade för kort tid sedan. Minnet häraf har äfven högtidligt hållits i Uppsala och detta med allt skäl, ty det var C., som påyrkade uppförandet af ett observatorium vid Uppsala universitet o. h. lyckades vinna kanslären Carl Gyllenborg för saken, hvarpå observatoriet blef färdigt 1742.

Anders Celsius var son till matematikern Nils Celsius. Redan i barndomen visade han sig vara ett matematiskt snille, och vid 12 års ålder hade han hunnit ganska långt i matematiken. Hans anhöriga ville emellertid, att han skulle bli jurist, för att härigenom få en säkrare utkomst, och C. började äfven sina juridiska studier. Men han öfvergaf efter en tid det för honom motbjudande studiet o. h. återgick till matematiken, blef 1728 fil. magister och följande år docent i matematik samt vid 30 års ålder astronomie professor.

Celsius forskning har, som bekant, ledt till epokgörande resultat. Bland föremålen för hans studier märkas bland annat: ett närmare bestämmande af orternas geografiska läge, utredandet af tyngdkraftens progressiva tillväxt från ekvatorn till polerna, äfvensom jordens form, för hvilken utredande han kallades att medfölja den af honom själf förordade resan till Lappland, som 1736 företogs af några franska vetenskapsmän på franska regeringens bekostnad. C. sysselsatte sig också mycket med magnetens olika missvisningar och var bland de förste, som fäste uppmärksamheten på, att vattenhöjden i somliga af Sveriges omgifvande haf tycktes sänka sig eller landet höja sig.

C. afled redan den 25 oktober 1744 af lungsot, som han ådragit sig genom strapatser under sina undersökningar och forskningar.

En helgjuten karaktär och en helgjuten vetenskapsman, så måste eftervärldens dom lyda öfver denne en af våra vetenskapliga häfders främste.

"DRAKEN I VETENSKAPENS TJÄNST."

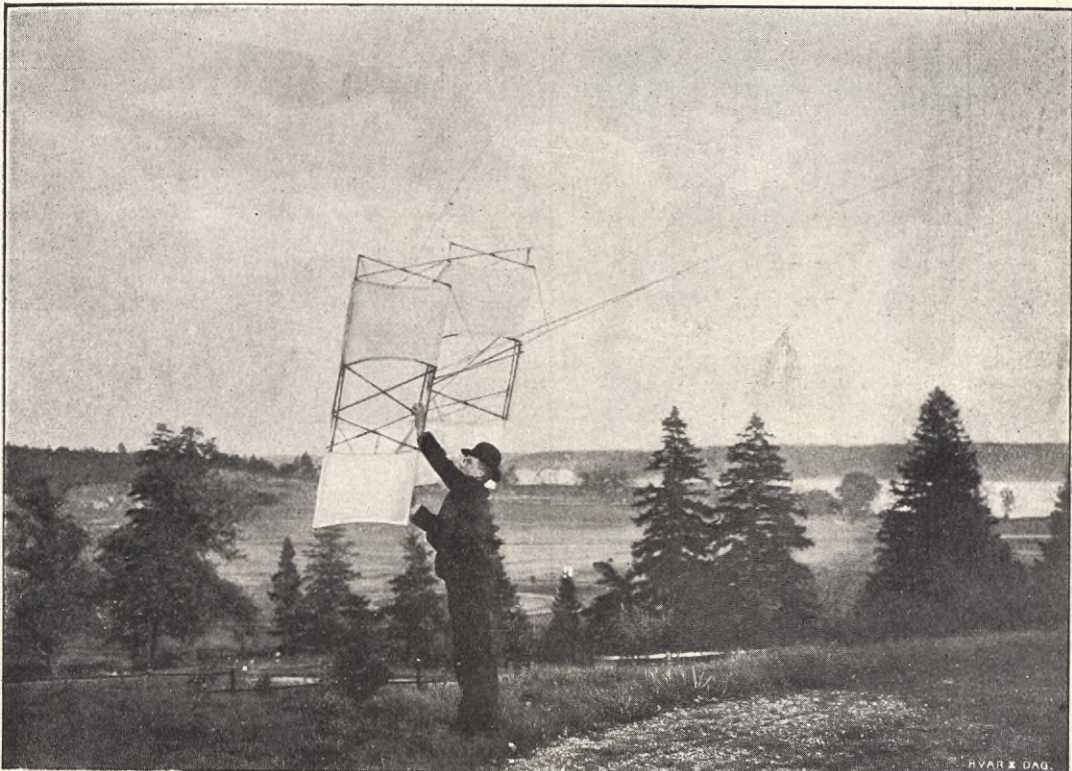

Foto. Ländahls fot.-aff., Sthlm.

Bilden är tagen från de försök med draken i vetenskapens tjänst, som nyligen anställdes å La Lugådsgrärdet vid Stockholm. Draken skickades med en vidfästad fiu ställna upp till 4000 meters höjd, försedd med diverse instrument, och gjorde man på detta sätt en hel del värdefulla observationer.

DEN STORA ELDSVÅDAN I STOCKHOLM DEN 22 NOV.

Foto. Lindahl, Stockholm.

TILL HÖGER Å BILDEN SYNES DEN AFBRÄNDA DELEN AF SEPARATOFVS VERKSTÄDER
Förlusien genom denna eldsvåda uppskattas till omkring en million kronor.

OGÄRNINGARNE I HELSINGLAND.

Tvåne bilder af den på starka misstankar häktade Nils Fredrik Åkerberg.

De upprörande förbrytelserna i Helsingland äro ju f. n. samtalsämnet landet rundt, och ha dessa odåd varit af så egendomlig och ovanlig beskaffenhet, att vi, mot vår princip, velat visa våra läsare ofvansläende två porträtt af den, då detta skrives, på mycket starka misstankar häktade Åkerberg, kring hvilken indier sig allt mera hoppa sig. Den ytterrock Åkerberg är iklädd å kortet har tillhört den mördade Lars Persson och innehades vid häktandet af Å. Det andra kortet visar Å., förklädd till fruntimmer, så som han uppträdt. Båda porträtten äro tagna vid polisförhören i Ljusdal den 21 november.

EN RESA UTFÖR NIAGARAFALLEN.

Efter fotografier från HVAR 8 DAGS Londonkorrespondent.

Genom hela dagspressen gick för någon tid sedan ett meddelande, om hurusom en amerikanska, fru Taylor, gjort färdan nedför Niagarafallen i en madrasserad tunna, och ha vi genom våra engelska förbindelser förskaffat oss reproduktionsrätten till vidstående bilder, som åskådliggöra den äfventyrliga färdan.

Den 24 oktober startade fru Taylor i sin tunna utför »Hästskofallet», som är 158 eng. fot högt. Det är djupt vatten under detta fall, tunnan flöt midt i strömfåran, undgick så att krossas mot klipporna samt uppfiskades välbehållen af en i beredskap varande ångare ungefär 600 yards från fallen. Fru Taylor hade fått en del kontusioner i ansiktet, men kunde dock med ringa hjälp gå till en vagn.

FRU TAYLOR I TUNNAN

Af bilden ofvan framgå anordningarne. Fru T. var fastbunden vid golfv. t. för att icke hufvudet skulle slås mot locket; de vid botten fästade tyngderna höllo tunnan upprätt.

Efter ett par dagar var hon fullständigt återställd.

Om det ögonblick, då hon störtade ned i fallet, berättar fru Taylor.

»Jag kände, hur jag hängde på branten af afgrunden. och jag slöt ögoren, innan jag störtade ned i djupet. Jag visste mycket väl, hvar jag befann mig. Jag visste, att jag var på branten af afgrunden, och jag klängde mig fast vid stöten och tror, att jag förlorade medvetandet för omkring 3 sekunder. Jag svimmade icke, men mitt minne var försvunnet. Jag glömde allting. Då jag nästa gång blef medveten, om hvar jag befann mig, var jag i kata-rakten nedanför. Det mätte ha varit fallets hastighet, som betog mig medvetandet.

NIAGARAFALLET, UTFÖR HVLKET FRU TAYLOR GJORDE SIN RESA I EN TUNNA.

Hon roddes i en båt till det ställe, där starten skedde och gick där ned i tunnan, hvilken med sin last följde den å bilden utvisade vägen. Ungefär midt för, där den lilla ångbåten synes, stannade tunnan, ur hvilken fru Taylor lefvande — ehuru förklarligt nog mycket uppskakad — uttogs.

Men knappast hade jag börjat, förrän ett knarande hördes i den rankiga trappan, i nästa ögonblick öppnades dörren utan vidare ceremonier, och Torsson steg in med den själsäkra minen hos en kär och väntad gäst.

Det blef stor uppståndelse å Ritas sida, som helt förskräckt rusade upp och ville springa sin väg. Men då Torsson efter ett förvånadt: »Nå, för tusan! Jaså, detta är den sista madonnan i gammal stil», tycktes ta för gifvet, att hon var en vanlig modell, bevarade jag min hemlighet och låtsade ej vidare om hennes tillvaro.

Ryktet om min nya modells sällsynta skönhet spred sig emellertid, tack vare Torsson, inom kamratrekretsen och efter upprepade besök på ateliern och förfrågningar om min täcka modell ej kunde räcka till för mer än en tafra, blef jag slutligen tvungen att bekänna hela historien. Det blef ett jubel och spektakel utan all mätta, och mycket fick jag lida för mitt »skenheliga» uppträdande inför världens ögon.

Det gynnsamma intrycket var ömsesidigt, ty Rita blef så intagen af kamraternas blonda hår och muntra miner, att intet kunde förmå henne att vistas i *padronans* kök, då pojkarne höllo till i ateliern. Hon blef också för oss alla ett kärt sällskap och tröttnade aldrig att med sina näpna påhitt göra sig behaglig och underhållande. Än flög hon upp på bordet och sjöng någon neapolitansk fiskskärvisa, ackompanjerade sig själf med tamburinen så obeskrifligt graciöst, som endast en italienska kan det, eller också utvalde hon sig ett offer bland någon af de yngsta och vackraste artisterna, som sedan, bäst han kunde, fick skutta igenom en saltarella eller tarantella, hvilken dans tyvärr icke alltid lämpar sig för oss tafatta nordbor.

Många voro äfven de hyllningssärdar, som nedlades inför vår lilla drottning. Stora kvastar af blommor, hvita granna sidenskärp och korallhalsband, nötter och konfekt. Hon tyckte om nejlikor och gyllenlack, men mest älskade hon granatäpplets blomma. De andra fäste hon skrattande vid sin enkla klädning eller prydde sitt rum därmed, men den bjärta, röda granatblomma stack hon i sitt mjuka hår, där den lyste som eld i de mörka lockarne.

Flickungen gick bland kamraterna under namnet Villes Rita, eller »*Rita la Viletta*», och många voro de skälmaktiga lyckönskningar för framtiden och halfhögt hviskande uttalande om lyckan att så tidigt kunna taga någons — hm! hm! — uppfostran i egna händer, som jag denna tid fick höra.

Ack, hvem kunde väl då ana, hur framtiden skulle gestalta sig!

Ville afbröt sin berättelse, och det kom en hastig glimt af smärta och saknad i de mörka ögonen.

Därpå fortsatte han skrattande och liksom ursäktande: »Ja, som du ser, är jag alltjämt en gammal ungmåne, ensam och självvisk som alla sådana, men uppriktigt sagdt var jag den gång en så nära att blifva kär på allvar, att jag riktigt hissnar, när jag tänker på, hvad följderne kunde blifvit».

Jag hörde på Villes ton, att han försökte låtsas vara skämtsamt och oberörd, men hur det var, ville det ej riktigt lyckas. Efter en kort stund fortsatte han igen.

»Ja, allting ska' ju ha ett slut, och det var ej heller länge, som Rita och jag fingo fortsätta vårt glada kamratskap; du vet, en blomma, omplanterad

i en ny jordmån, vissnar snart. I trots af all *padronans* omvårdnad och min ömhet, började lilla Rita alltmer tyna af. På hennes egen bön dolde jag henne sorgfälligt för alla obehöriga blickar, och inga andra än mina skandinaviska vänner visste, hvilken pärla jag så ängsligt dolde.

I fönstret åf gatan fick hon endast sitta i skymningen och på kvällen; Åt den so belysta gården däremot, voro fönster och dörrar öppna, och där fick hon osedd och ostörd leka med katten å den solsteka stenläggningen eller binda sig kransar af slingerväxterna, som yppigt sprunget fram ur den grå murans remnor. Men oakadt allt detta, var dock detta stilla, overksammas lif i längden outhärdligt för den lilla konsberijerskans sprittande lifsluft. Gång efter annan, då hon trojde sig obemärkt, såg jag de klara ögonen skymmas af tårar, och den lilla läppen darra af undertryckta snyftningar, men då jag varligt drog henne ned på mitt knä och frågade, om hon sakn de något, eller hvad som gjort henne ledsen, svarade hon blott undvikande:

»Ingen'ing *signore*, rakt ingenting! Det kom sig bara af, att jag satt och undrade, om de ge *Corante* nog med mat, nu när jag är borta.»

Eller också kunde hon ubrista med plötslig munterhet vid tonerna af ett positiv från gatan:

»Åh, *monsignore*, det var detta de spelade, då jag gjorde mitt finaste nummer. Tänk, om jag aldrig kommer att rida mer! Tank, om jag glömmar bort, hur man hoppar upp på hästen! Hvad skall väl Pietro säga då!»

Jag började märka, att denne Pietro alltmora upptog hennes tankar, och så hände det sig en dag, då jag kom hem från osterian, att Rita förlägen gömde sig i rummets mörkaste hörn, och då jag halft skämtande drog henne fram i ljuset, såg jag, att det veke ansiktet var uppsvälldt af gråt. Allvarligt bekymrad, bad jag, att hon skulle säga mig orsaken, och på sitt barnsliga, smeksamma sätt svarade hon:

»*Signore* får ej blifva ledsen på Rita; *signore* är så god, så god, och jag är så belåten med allting, om det bara inte var för dem där hemma på *Circus Grande*. *Signora Giulia* och *Corante* och — och Pietro... Och pappa — han tycker nog om mig mycket med, men han är så häftig, ser *signore*, och då slår han oss alla och till och med mig.

Men nu i kväll satt jag i fönstret åf gatan, och i detsamma kom någon förbi med en lykta. Och det var Pietro, *signore* — Pietro; Men han hade blifvit så mager och såg så bedröfvad ut, och var så vacker utan sin hvita mask. — Säckars Pietro; han tycker visst, att det var mycket illa gjort af mig att lämna dem alla».

Efter den kvällen väntade jag aldrig att länge få behålla min Rita, och hvarje dag trädde jag öfver tröskeln i ångslan, att hon redan skulle vara borta. Men ännu en tre veckor kom min lilla skyddsling emot mig i sin husliga dräkt, och med det ostyriga håret efter *padronans* metod slätadt och hopbundet. En dag, då jag kom hem litet tidigare än vanligt, öfverraskade jag henne dock med håret utslaget och uppburadt, och iklädd det korta sametslifvet och de paljetterade tyllkjolarne, som varit gömda i *padronans* skåp.

Dagen därpå greps jag på min väg hemåt af en oförklarlig ångslan, och med snabba steg uppnådde jag mitt undagömda lilla hus. Redan utanför hörde jag ljudet af en främmande röst. Vid

mitt inträde i det stora köket såg jag en syn, som jag aldrig glömmet: Midt på golvet stod Rita, och vid hennes fötter låg en ung man, som med till hälften af rörelse kväfd stämman ifrigt bönföll om något. *Padronan* var synbarligen utgången, och då de tvenne ej lagt märke till mig, blef jag tyst stående i dörren som en passiv åskådare.

»Ah, *principessa! Carina!* Hvad har lifvet varit, sedan du flydde! Alla, alla ha vi sört för din skull, som om solen fallit ned från himlen. Till och med *Corante* är sig ej längre lik, han längtar efter sockerbitarne från din hand, *Rita mia!* Och du skulle se din far! Han tänker ej längre på pengar och bravurnummer, han förbannar sin egen häftighet och svär, att du aldrig behöfde visa dig mer, om du blott komme tillbaka. O, om du blott ville komma! Och *signora Giulia* gläder sig ej mer åt sina blommor och applåder, sedan du for... Och jag — tänkte du aldrig på mig, *Carina!* För mig har dagen varit natt, natt utan stjärnor. *Carina!* Har du glömt allt, allt, *Carina?*

Då lutade sig Rita ned emot honom, och en blick på hennes ansikte sade mig, att här var jag öfverflödig. Jag kan ej förneka, att det gick ett stygn igenom hjärtat på mig vid tanken på, hvad som kunde varit, men jag gick modigt tillbaka samma väg, som jag kommit, och stannade borta till sent på kvällen.

Då jag kom hem, var hon borta.

Den granna cirkusdräkten hade hon tagit med sig och i dess ställe låg Emilias bruna klädning i lådan med det hvita förklädet och hättan. Den kvällen grät *padronan* bitterligen.»

»Och du?» frågade jag halft medlidsamt, halft skämtsamt.

»Jag, en gammal stofil som jag! Skäms pojke! Min *Mignon* röntte stort erkännande och blef genast såld, det var ju hufvudsaken. Jag gick ett par kvällar senare med en väldig bukett granatblommor till »*Circus Grande*» och såg min lilla Rita komma in på *Corante* och väcka stormar af bifall. *Corantes* hofvar trafvade öfver blommor, men hon tycktes ej märka dem. Då den röda buketten föll ned rätt framför henne, såg Rita upp mot raderna, och utstötte ett lätt rop, då hon varseblef mig. Sedan lyfte hon ej en enda gång ögonen mot åskådarne, men vid föreställningens slut kom en betjänt och bad mig följa till *signora Rita*.

Då jag kom, hade hon stuckit en klunga af mina blommor i håret, och i de mest rörande ordlag bad hon mig förlåta, att hon så otacksamt lämnat mig. Hon visste nog, att hade hon blott sett mig, hade hon ej haft hjärta att bedja att få gå hem till sin far — och till Pietro. I detsamma kom denne individ in, befriad från sin vanställande mask, men ännu i sina vida, hvita Pierrotkläder, och jag måste erkänna, att han såg ut att vara en hurtig och präktig pojke. —

Några dagar därefter lämnade jag Rita och har aldrig återsett »*Rita la Villetta*», mitt första och sista kärleksvärmeri», slutade Ville med ett försök att vara munter.

»Ja, här har du historien, och den ta' vi oss ett glas på,» fortsatte han, drog fram en vinbutelj ur skåpet och slog i.

Vi skålade, drucko, och strax därpå sade jag farväl — jag kunde märka på Ville, att han hästönskade vara ensam. . .

DEN AFLIDNE TURKISKE STORVIZIREN.

Halil Rifat Pascha, som afled den 9 nov., blef öfver 70 år gammal, och är det jämt sex år, sen sultanen åt honom anförtroddet det högsta världsliga ämbetet i sitt land. Men denna rang stod ingalunda i förhållande till hans inflytande på statsaffärerna, och på senaste tiden hade palatskamarillan till den grad tagit öfverhand, att storvizirens namn helt och hållet trädde i skuggan.

Halil Rifaat Pascha började sin karriär som sekreterare hos storvizirerna *Mahmud* och *Midhat Pascha*, beklädde en mängd förvaltningsposter i olika provinser samt var under rysk-turkiska kriget generalgufvenör i Albanien. Endast genom hänsynslös energi kunde han då hålla denna provins' oroliga befolkning i styr.

Efter kriget blef han vald i Saloniki och 1889 medlem af komitén för de offentliga arbetena. Då öfverareväsendet i Macedonien 1886 tog öfverhand, påminde sig sultanen *Rifaats* järnhand; han sändes dit och lyckades verkligen åstadkomma åtminstone jämförelsevis säkra förhållanden. År 1891 utnämndes han till inrikesminister och kallades i november 1895 till *Kiamil Paschas* efterträdare som storvizir. Kort förut hade man under de armeniska oroligheterna förlorat ett misslyckadt attentat mot honom.

Efter öfvertagandet af det högsta ämbetet trädde dock, som sagt, hans person alltmera i bakgrunden; de oansvariga rådgifvarne i *Yildizkiosken* visste att tillskanska sig all politisk makt. Under denna tillbakadragenhet drabbades han förra året af ett hårdt slag, i det hans son mördades under omständigheter, som aldrig blifvit fullt klargjorda.

Redan för några veckor sedan meddelades, att *Rifaat Pascha* var illa sjuk, och han har sålunda alls ej kunnat ingripa i de senaste politiska förvecklingarne.

Till hans efterträdare har nu utnämnts den bekante politikern *Said Pascha*.

Efter fotografi.

HALIL RIFAT PASCHA.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

P. E. ÅGREN.

FRU U. L. ÅKREN.

TH. HELLEBERG.

EMIL KINANDER.

CARL NORDSTRÖM.

THURE SÄLLBERG.

DIAMANTBRÖLLOP firades den 30 oktober af 6 kamrerare P. E. Ågren och hans maka *Ulrika Lovisa Mhrtberg* i Uppsala. De äldriga makarne som befinna sig vid god hälsa, voro på denna sin högtidsdag föremål för mycken och hjärtlig hyllning från när och fjärran.

UTNÄMNINGAR. Till distriktschef i västra väg- och vattenbyggnadsdistriktet och major i väg- och vattenbyggnads-kåren har utnämnts byrådirektören i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, kaptenen i kavaleriet *Theodor Helleberg*, en utnämning som säkert öfverallt mottagits med glädje.

Den viktiga platsen som Järnkontorets sekreterare och kamrerare har besatts till en början under 6 månader från och med 1902 års ingång, med sekreteraren i Stockholms stads rådsnämnd, vice häradshöfdingen *Emil Kinander*. Hr K. har såsom stadens tjänsteman gjort sig känd för omfattande kunskaper och stor arbetsförmåga. Rådsnämnden gör med hans afgång en stor förlust, men Järnkontorets hela landet omfattande intressen böra dock rätteligen gå i främsta rummet.

FÖDELSEDAGAR. 65 år fyllde den 10 november föreståndaren för Jönköpings gasverk, ingenjören R. W. O. *Carl Nordström*, som i närmare 40 år innehaft sin plats som chef för gas- och vattenverken i nämnda stad. Hr N. hyllades i anledning af dagens betydelse på flerfaldigt sätt.

Till icke mindre än 42 tidningar går den bekante redaktören *Thure Sällbergs* (Thure S.) omtyckta byrådekorationer. Hr S. ingick den 14 dennes i sitt 47 år och var då i Verno, där han residerar och har många kommunala förtroenden, föremål för hjärtlig hyllning.

75 år fyllde den 15 november tjänstemannen inom skånska Sockerfabriks A.-B. *Ludvig Ahlqvist* i Landskrona. Den gamle hedersmannen har nu i öfver ett half sekel varit i bolagets tjänst samt har för länge sedan utsetts till medlem af Pro Patrias som Patriotiska sällskapets stora guldmedalj för långvarig och trogen tjänst.

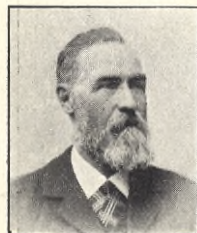
60 år fyllde den 19 november läroverksadjunkten *Fr. R. Aulin*, ovanligt rask och kry för sina år. Den omtyckta skolmannen hyllades på födelsedagen på många sätt.

Kry, hurtig och frisk, firade f. kronolänsmannen inom N. Kinds distrikt *Otto Antan Gedda* den 19 november sin åttionde födelsedag. Hr G., som räknar sina 38 ordinarie tjänsteår, är sedan länge bosatt i Allingsås och var på högtidsdagen föremål för mycken uppmärksamhet.

DÖDSFALL. Den 10 november afled å Munksund inspektören därstädes *Thure Gustaf Clason* i 182°. Efter att i öfver 40 år ha varit i Gellivareverkens tjänst, kom han vid dessas upplösnings 1891 som öfvaltare och inspektör till Munksund. Omtyckt och värderad af alla, med hvilka han kommit i beröring, sörjes han i vida kretsar.

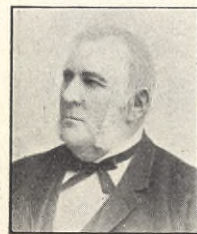
LUDVIG AHLQVIST.

FR. R. AULIN.

OTTO A. GEDDA.

TH. G. CLASON. †

S. G. REGNELL. †

C. R. LAGERSTRÖM. †

FRITZ THORSELL. †

C. A. HOLMBERG. †

I Öregrund afled den 8 november f. sjökaptainen *Eric Österman* i den höga åldern af 84 år. Han var i sin krafts dagar en duktig sjöman, som senast föredes af Ljusnebolagets ägare.

Den 10 november afled i Stockholm f. besiktningrusrustmästaren *August Fredrik Hagström*, öfver 84 år gammal. H. var i sin krafts dagar en verksam och duglig man, hvilken sörjes af många.

En uppskakande olyckshändelse, som framkallat sorg och besörtning i vida kretsar, ägde rum den 13 november, då den unga 23-åriga professorn *Ingeborg Björling*, gift med juris prof. C. G. Björning i Lund, under badning omkom af koloxidgiftning. Den aflidna älskliga unga kvinnan hade före sitt giftermål varit förstärskas för kvinnofördelningen å Lunds asyl.

Med sjökaptenen *Frans Oscar Ewerlöf*, som den 15 dennes plössligen afled af hjärtförömmning, under det i en tols storm och oväder förde sin ångare "Thule" å dess trade Göteborg-London, bort gick en af den svenska handelsflottans mest dugande och populära befälhavare. Sjöman till lif och själ, hade han sedan 1871 fört befäl å flere af Wilsonliniens stora ångare nämligen "Carl XV", "Prins Oscar", "Albert Edward" och "Bele" samt sedan 1882 å Thulebolagets ofvannämnda ångare. Afhällen af alla de fabriks männingar, med hvilka han under sin mångåriga och ansvarfulla verksamhet kommit i beröring, sörjes han djupt i vida kretsar.

I Vestervik afled den 18 nov. kamreraren och ombudsmannen vid Västerriks sparbank och Norra Kalmar läns brandförsäkringsbolag, innehavaren af Patriotiska Sällskapets g. m. *Sven Gustaf Regnell* f. 1848 R., som var en synnerligen arbetsam och duglig man, var bl. a. i sin hemstad medlem af stadsfullmäktige. I hans nåd mästares sorg deltaga en stor krets af vänner och släktingar.

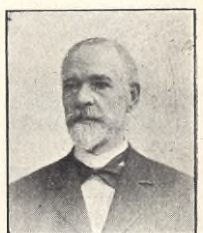
Den 16 nov. afled i Hofors stationsinspektoren, innehavaren af Pro Patrias g. m. *Carl Robert Lagerström*, f. 1832 H. hade af sedan 1860 innehaft sin befattning som stationsinspektör, hvilken han sköt med nit och plikttröhet. Han innehade äfven många förtroendeuppdrag o. h. sörjes i vida kretsar.

Kommandörkaptenen, R. S. O. R. W. O., *Fritz Thorsell* afled den 15 november i Karlskrona. T., som var född 1825, blef 1844 sekundlöjtnant vid flottan, nådde sin senaste grad 1875 samt tog afsked 1881. Han innehade jämväl flere kommunala förtroendeuppdrag, framstående sjöofficer, duktig sjöman och god kamrat, var han under sin tjänstgöringslid vid flottan både aktad och afhållen.

Grosshandlaren *C. August Holmberg* afled nyligen i hufvudstaden, 57 år gammal. Hs arbetskraft togs starkt i anspråk för en mängd förtroendeuppdrag. Så var han bl. a. medlem af borgerskapets femte äldste, ledamot af fattigvårdsstyrelsen och taxeringsnämnden samt direktör för viktualiehandlarnes pensionsinrättning. Den anspråklöse och redbare mannen sörjes närmast af maka, barn, barnbarn och syskon.

ERIC ÖSTERMAN. †

A. F. HAGSTRÖM. †

INGEBORG BJÖRLING. †

F. O. EWERLÖF. †